

МАРКЕТИНГОВІ ТА ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД

Національний університет “Львівська політехніка”

Анотація. У роботі досліджено стан фінансового забезпечення та екологічного інвестування територіальних громад в умовах цифровізації економіки України. На основі аналізу фактичних даних бюджету ОТГ та порівняння з показниками міських територій (за даними порталу «Open Budget»), виявлено високий рівень фінансової автономії громади при низькій ефективності використання екологічних фондів. Обґрунтовано необхідність впровадження інструментів екобрендингу та ІТ-платформ моніторингу для трансформації капітальних видатків у реальні екологічні інновації. Запропоновано рекомендації щодо використання фінтех-рішень для залучення зовнішніх інвестицій у сталий розвиток територій.

Ключові слова: цифрова економіка, територіальна громада, екобрендинг, фінансова спроможність, екологічне інвестування, Open Budget, ІТ-інструменти.

Abstract. The paper examines the state of financial provision and environmental investment in territorial communities amidst the digitalisation of Ukraine's economy. Based on an analysis of actual budget data from an amalgamated territorial community and a comparison with urban indicators (utilising the 'Open Budget' portal), a high level of financial autonomy was identified, contrasted by low efficiency in the utilisation of environmental funds. The study substantiates the necessity of implementing eco-branding tools and IT monitoring platforms to transform capital expenditure into tangible environmental innovations. The author provides recommendations on employing fintech solutions to attract external investment for the sustainable development of territories.

Keywords: digital economy, territorial community, eco-branding, financial capacity, environmental investment, Open Budget, IT tools.

Цифрова трансформація економіки України вимагає переходу до дата-центрованого управління (Data-driven management) на рівні територіальних громад. Традиційні методи адміністрування поступаються місцем синергії маркетингових стратегій та цифрових рішень. Маркетинг територій дозволяє громаді сформувавши унікальне ціннісне зауваження для інвесторів та мешканців, а інструменти цифровізації забезпечують прозорість та ефективність використання наявних ресурсів. Особливої актуальності це набуває в контексті стратегічного планування ресурсозберігаючої діяльності, де поєднання SWOT-аналізу та цифрових моніторингових систем стає фундаментом для сталого зростання. Для розуміння специфіки здійснимо порівняння фінансового та екологічного забезпечення досліджуваної сільської ОТГ із середньостатистичними показниками міської територіальної громади (великого міста) (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика фінансового та екологічного забезпечення (2026 р.)*

Показник	Досліджувана ОТГ	Місто	Висновок
Власні доходи бюджету	94,3%	85,0%	В ОТГ - вищий рівень автономії
Рівень дотаційності	5,7%	10-15%	Громада менш залежна від трансфертів
Доходи на 1 мешканця	32,28 тис. грн	18-22 тис. грн	Висока спроможність на одиницю населення
Частка капітальних видатків	36,6%	15-20%	Високий інвестиційний фокус ОТГ
Частка екологічного податку	0,03%	0,5-1,2%	Низька база через відсутність промисловості

Залишки еко-фонду	324,3 тис. грн	Використано до 95%	Проблема менеджменту еко-проектів у ОТГ
-------------------	----------------	--------------------	---

*Розрахували автори за даними [1; 2]

Аналізування фінансових та екологічних показників сільської ОТГ та міста (див. табл. 1) свідчать про те, що досліджувана громада за багатьма фінансовими параметрами випереджає місто, проте суттєво програє в управлінні екологічними ресурсами. Сільська ОТГ демонструє відмінні показники самодостатності. Власні доходи на рівні 94,3% та низька дотаційність (5,7%) свідчать про незалежність від центрального бюджету. Показник доходів на одного мешканця (32,28 тис. грн) суттєво перевищує середньоміські значення, що створює міцний фундамент для капітальних вкладень. Частка капітальних видатків (36,6%) вказує на стратегічну орієнтацію громади на розвиток інфраструктури та оновлення активів, що вдвічі перевищує аналогічні показники міст. Екологічна складова бюджету є слабкою ланкою. Надзвичайно низька частка екологічного податку (0,03%) підтверджує відсутність великих промислових забруднювачів на території, що є позитивним фактором для якості довкілля, але обмежує цільові надходження до еко-фонду. Основною проблемою є наявність значних залишків коштів еко-фонду (324,3 тис. грн) на фоні загальної фінансової успішності. Це свідчить про низьку інституційну спроможність у сфері екологічного проектування: кошти акумулюються, але не трансформуються в реальні природоохоронні заходи.

У контексті переходу до Data-driven management, результати порівняльного аналізу (табл. 1) дозволяють сформулювати стратегічну матрицю, яка поєднує фінансові реалії громади із інструментами екобрендингу та цифровізації (табл. 2).

Таблиця 2

SWOT-аналіз сталого розвитку та цифрової трансформації громади*

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
Високий рівень фінансової автономії (94,3% власних доходів)	Незначна частка екологічного податку в структурі доходів (0,03%)
Значний обсяг капітальних видатків (36,6%), що створює базу для інвестицій.	Низька ефективність освоєння екологічних коштів (наявність перехідних залишків - 324,3 тис. грн)
Висока спроможність на одиницю населення: доходи у розмірі 32,28 тис. грн/особу дозволяють впроваджувати вартісні IT-рішення	Недостатнє використання спеціалізованих IT-платформ для екологічного моніторингу.
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
Залучення міжнародних грантів через цифрові маркетингові та фінтех-інструменти	Посилення антропогенного навантаження на туристичні зони за відсутності цифрових систем контролю
Впровадження рішень Smart City для оптимізації енергоспоживання громади	Зниження інвестиційної привабливості через невирішені екологічні ризики
Створення цифрового «Еко-паспорта» громади для залучення «зеленого» капіталу	Нестабільність державного нормативно-правового поля щодо екологічного оподаткування

*Сформували автори за даними [1; 2]

За даними SWOT-аналізу (див. табл. 2), основна перевага досліджуваної ОТГ полягає у високій фінансовій автономії та значній частці капітальних видатків (36,6%), що створює сприятливе підґрунтя для цифрових інвестицій. Однак виявлений управлінський розрив - накопичення невикористаних екологічних коштів - підтверджує те, що традиційні методи адміністрування є неефективними. Виходом є синергія маркетингу територій (через екобрендинг) та впровадження IT-інструментів моніторингу, що дозволить трансформувати слабкі сторони (низький еко-податок) у нові можливості для сталого зростання.

На основі аналізування та порівняння сільської ОТГ з показниками міських територій, пропонуємо такі заходи:

- впровадження цифрового кабінету екологічного моніторингу: (розробити інтерактивну карту екологічних об'єктів громади (ГІС-модуль), що дозволить в реальному

часі відстежувати стан природних ресурсів та ефективність використання бюджетних коштів. Це допоможе ліквідувати проблему «перехідних залишків» (324,3 тис. грн) через прозорий контроль етапів реалізації проєктів.

- застосування фінтех-інструментів для залучення інвестицій (створити на офіційному сайті громади платформу для співфінансування еко-проєктів (краудфандинг), що дозволить залучати кошти мешканців та бізнесу доповнюючи обмежені надходження еко-податку (0,03%);

- інтегрувати сервіси автоматичного формування грантових заявок для участі у міжнародних екологічних програмах (LIFE, Horizon Europe);

- впровадження стратегії екобрендингу (цифрові маркетингові інструменти (SMM, таргетована реклама, віртуальні еко-тури) для підвищення інвестиційно-інноваційної привабливості громади;

- формування цифрового «Еко-паспорту громади», який стане візитною карткою для залучення «зеленого» капіталу та розвитку сталого туризму;

- використання Big Data для прогнозування (аналізувати дані порталу «Open Budget» та аналогічних громад для бенчмаркінгу - порівняння власних успіхів із лідерами галузі, що стимулюватиме конкурентоспроможність ОТГ.

Порівняльний аналіз доводить, що фінансова спроможність ОТГ є достатньою для впровадження фінтех-рішень. Основним завданням цифрової трансформації має стати ліквідація управлінського розриву між наявними капітальними ресурсами та їх цільовим екологічним використанням через механізми еко-брендингу та ІТ-інструменти прозорого бюджетування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Виконання місцевих бюджетів України за 2025 рік: Сокільницька ОТГ / Офіційний державний портал відкритих даних про публічні фінанси «Open Budget». Державна установа «Відкриті публічні фінанси». URL: <https://openbudget.gov.ua> (дата звернення: 0.03.2026).

2. Виконання бюджету Львівської міської територіальної громади за 2025 рік / Офіційний державний портал відкритих даних про публічні фінанси «Open Budget». — URL: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/1354100000> (дата звернення: 07.03.2026).

Музиченко-Козловська Оксана Володимирівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет “Львівська політехніка”, кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет “Львівська політехніка”, Львів, email: Oksana.V.Muzychenko-Kozlovska@lpnu.ua

Паньків Юрій Васильович - аспірант кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет “Львівська політехніка”, Львів.

Oksana Volodymyrivna Muzychenko-Kozlovska - candidate of economics, associate professor, associate professor at the Department of enterprise economics and investments, Lviv Polytechnic National University, email: Oksana.V.Muzychenko-Kozlovska@lpnu.ua

Yurii Vasyliovych Pankiv PhD Student, Department of Business Economics and Investment, Lviv Polytechnic National University.

